

Tunni teema:	Kuidas hoida väärtusi ja korda globaalses küberruumis?								
Külalisõpetaja:	Tanel Sepp , välisministeeriumi küberdiplomaatia osakonna peadirektor								
Õpilased:	10.–12. klass								
Tunni õpieesmärk:	Õpilane teab, mis on küberruum ja millised on Eesti seisukohad selle kasutamisel.								
Seos RÕK-iga:	kultuuri- ja väärtuspädevus, kodanikupädevus, digipädevus								
45-minutilise tunni ülesehitus:	<table><tr><td>5 min</td><td>20 + 3 min</td><td>17 min</td></tr><tr><td>ettevalmistus ja hääletus</td><td>ülekanne + küsimused ja vastused külalisõpetajaga</td><td>õpilaste iseseisev töö klassis</td></tr></table>			5 min	20 + 3 min	17 min	ettevalmistus ja hääletus	ülekanne + küsimused ja vastused külalisõpetajaga	õpilaste iseseisev töö klassis
5 min	20 + 3 min	17 min							
ettevalmistus ja hääletus	ülekanne + küsimused ja vastused külalisõpetajaga	õpilaste iseseisev töö klassis							
Tunni ettevalmistus õpetajatele ja õpilastele:	Vajalikud vahendid video vaatamiseks: arvuti, internetiühendus, kõlarid, projektor. • Palun avage arvuti, projektor ja e-tunni YouTube'i link. • Logige võimalusel sisse YouTube'i keskkonda, et saaksite anda märku oma klassi liitumisest tunniga ja edastada õpilaste küsimusi. • Kontrollige kõlareid, et heli oleks kosta kogu klassiruumis. ETTEVALMISTUS E-TUNNIKS • Printige välja ajakirja artiklid gruppidele (üht artiklit võiks lugeda 2-4 liikmelised grupid, vastavalt oma klassi suurusele arvestage, palju koopiaid on vaja ja kas mõned grupid loevad sama artiklit) • Artiklid on ka veebilingiga (dokumendi juures pealkirjale klõpsates) - kui õpilastel on arvutid või tahvearvutid, võib jagada neile lisadokumenti ning saavad lugeda ekraanilt.								
Tunni teema taust:	Küberruum on piirideta ala, milles me kõik toimetame. Täna on aga tekkinud väärtuste lahknevus, kus ühelt poolt kaitstakse demokraatlikke väärtusi, teiselt poolt üritatakse suurendada riiklikku kontrolli. Eesti riigil on siin üks konkreetne seisukoht – kaitsta vaba, avatud ja turvalist interneti. Kuidas seda teha, kui osa riike on selle vastu ja on ka huvigruppe - näiteks suurfirmasid, inimesi - , kes võivad olla kontrollimatud? Sellest räägib välisministeeriumi küberdiplomaatia osakonna peadirektor Tanel Sepp.								

Häälestus ja ülesanne video ajaks 5 min	HÄÄLESTUS 5 min Täitke tabel interneti võimalustest nii demokraatia õiguste tagamisel kui ka inimeste õiguste piiramisel ja riikliku kontrolli kehtestamisel. ÜLESANNE VIDEO VAATAMISE AJAKS Paluge õpilastel üles märkida küsimused, mis ülekanne vaatamise ajal tekkisid, ning need teile edastada. Õpilaste küsimused edastage YouTube'i vestlusesse teie ise või paluge seda teha õpilastel. Kui õpilased vaatavad e-tundi üksinda, palun rõhutage neile, et sobimatuid kommentaare ei tohi kirjutada.
Otseülekanne vaatamine ja küsimuste esitamine Ca 20 min	KÜSIMUSTE ESITAMINE KÜLALISÕPETAJALE Youtube'i vestlusesse ootame koolidelt küsimusi külalisõpetajale vormis: <i>Kaari 12. klass, Kurtina Kool. Kuidas saada presidendiks?</i> Õpetaja küsib õpilastelt ja valib välja parimad küsimused. Õpetaja või üks õpetaja poolt määratud õpilane kirjutab küsimused YouTube'i vestlusaknasse.

	Kui õpilased jälgivad tundi oma seadmest, siis leppige õpilastega enne tundi kokku YouTube'i vestluses osalemise reeglid. Reeglite õpetamiseta õpilasi Youtube'i lasta ei tohi, sest õpilased hakkavad tundi segama. Kui vestlus muutub liialt segavaks, suletakse vestlus ja küsimusi esitada ei saa. Palun hoiatage oma õpilasi, et võib juhtuda, et kõigile küsimustele ei jõua otseülekandes vastata. Mida varem jõuate küsimused saata, seda suurema tõenäosusega jõuame vastata.				
Õpilaste iseseisev töö Ca 20 min	Tööleht “Kuidas hoida väärtusi ja korda globaalses küberruumis?” Küberruum on piirideta ala, milles me kõik toimetame. Täna on aga tekkinud väärtuste lahknevus, kus küberruumis ühelt poolt kaitstakse demokraatlikke väärtusi, teiselt poolt üritatakse suurendada riiklikku kontrolli. Tänases e-tunnis saad teada, mis on küberruum ja millised on Eesti seisukohad vaba avatud ja turvalise interneti kaitseks. Külalistunni viib läbi välisministeeriumi küberdiplomaatia osakonna peadirektor Tanel Sepp. Kasuta töölehte nii: • enne otseülekannet täida tabel • otseülekande ajal küsi küsimusi • pärast otseülekannet lugege artikleid ja tehke läbi grupitöö ENNE OTSEÜLEKANDE VAATAMIST TÄIDA TABEL Internetti ja küberruumi saab ära kasutada nii demokraatlike õiguste kaitseks kui kui riiklikku kontrolli suurendamiseks ja inimõiguste piiramiseks. Mõtle ja too näiteid, a) mil viisil aitab internet nii õiguseid kaitsta ning b) mil viisil saab interneti ära kasutada õiguste ja vabaduste rikkumiseks? <table border="1"> <thead> <tr> <th>KÜBERRUUMIS ÕIGUSTE KAITSMINE JA LAIENDAMINE</th><th>KÜBERRUUMIS ÕIGUSTE PIIRAMINE JA RIKKUMINE</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td><td></td></tr> </tbody> </table> OTSEÜLEKANDE AJAL KÜSI KÜSIMUSI Selleks, et saada vastuseid enda jaoks olulistele küsimustele saad Youtube'i otseülekande ajal külalisõpetajalt küsimusi küsida. Selleks lisa vestlusesse või palu õpetajal oma küsimus vestlusesse lisada nii: <i>Kaari 12. klass, Kurtna Kool. Kuidas saada presidendiks?</i> Ole küsimust sõnastades viisakas ja täpne. Sinu küsimusi näevad kõik, kes samal ajal otseülekannet vaatavad. Mida varem jõuad küsimused saata, seda suurema tõenäosusega jõuame vastata. OTSEÜLEKANDE JÄREL LOE ARTIKLEID KÜBERRUUMIST 1. Moodustage klassis 2-4 liikmelised rühmad ning jagage igale rühmale lugemiseks üks ajakirja artikkel küberruumist, küberjulgeolekust ning küberdiplomaatiast. Koos grupiga täitke ära järgmine tabel artikli ja oma arutelude põhjal. 2. Pärast artikli lugemist ning tabeli täitmist moodustage uued grupid nõnda, et uues grupis on igal liikmel loetud erinev artikkel. Jagage oma uues grupis suuliselt teistele, millest teie artikkel rääkis, kuulake teiste mõtteid ja leidke üheskoos grupiga vastus tänase tunni eesmärgile, võttes arvesse külalisõpetaja loengut	KÜBERRUUMIS ÕIGUSTE KAITSMINE JA LAIENDAMINE	KÜBERRUUMIS ÕIGUSTE PIIRAMINE JA RIKKUMINE		
KÜBERRUUMIS ÕIGUSTE KAITSMINE JA LAIENDAMINE	KÜBERRUUMIS ÕIGUSTE PIIRAMINE JA RIKKUMINE				

	ja artiklitest loetut: “Kuidas hoida väärtusi ja korda globaalses küberruumis?”. Arutage seda seejärel suuliselt klassis üheskoos. 1. GRUPITÖÖ: KOOS AJAKIRJA ARTIKLI LUGEMINE <table><tr><td>Artikli peamine eesmärk ja mõte</td><td></td></tr><tr><td>5 olulisemat uut ideed ja mõtet</td><td></td></tr><tr><td>Teie grupi arvamus artiklist*</td><td></td></tr></table> <i>*Kas artikkel oli põnev? Ühepoolne või neutraalne; arutlev või dikteeriv; keeruliselt sõnastatud või hästi jälgitav; kas teema käsitus oli huvitav ja pakkusid uusi ideid või kujundas teie arvamust tugevalt; jpm mõtteid mis teil artiklit lugedes tekkisid</i> 2. GRUPITÖÖ: UUTES GRUPPIDES ARTIKLITE ARUTELUD JA KÜSIMUSELE VASTAMINE* <table><tr><td>“Kuidas hoida väärtusi ja korda globaalses küberruumis?”</td></tr><tr><td></td></tr></table> <i>*Arutage esmalt oma erinevaid artikleid ja sealt saadud uusi mõtteid ja ideid, ning seejärel arutage üheskoos tänase tunni küsimust ning pange siia kirja oma mõtted ja ideed väärtuste hoidmisest globaalses küberruumis.</i>	Artikli peamine eesmärk ja mõte		5 olulisemat uut ideed ja mõtet		Teie grupi arvamus artiklist*		“Kuidas hoida väärtusi ja korda globaalses küberruumis?”	
Artikli peamine eesmärk ja mõte									
5 olulisemat uut ideed ja mõtet									
Teie grupi arvamus artiklist*									
“Kuidas hoida väärtusi ja korda globaalses küberruumis?”									
Võimalikud jätkutegevused ja lisamaterjalid	Võite vaadata eestikeelset Ted Talki küberruumist: https://www.youtube.com/watch?v=ljuSeAul9v4 Õpilastele kokkuvõtlik info ja soovitus, teemaks küberdiplomaatia, küberturvalisus ja noore võimalused turvaliselt internetis tegutseda: VM_õppematerjalid_Kyberdiplomaatia_04.21(mfa.ee) https://vm.ee/et/tegevused-eesmargid/kuberdiplomaatia Lühem ülesanne õpilastele tunni lõpus: „sõnasta 3 soovitus, mida annad loengu põhjal omaenda lapsevanemale“ ja/või „kuidas selgitaksid vanaemale, mis on globaalne küberruum?“								

** Tunnikava on loodud selleks, et pakkuda õpetajatele välja erinevaid variante õpilaste aktiivseks kaasamiseks tunni teemasse. Tunnikavas on meetodite osas tihti välja pakutud valikuvariante ja õpetaja teeb ise otsuse, millist meetodit kasutada. Tunnikava ei pea tingimata kasutama.*